

FODRING AF HØJTYDENDE SØER OG POLTE

HVORDAN SIKRER VI GOD FUNKTION AF SOEN OG OVERLEVELSE AF PATTEGRISE OG SØER

SvineVet Årsmøde 2023

JENS KORNELIUSSEN

25. JANUAR 2023

SvineRådgivningen

FODRING AF HØJTYDENDE SØER OG POLTE

Fantastisk avlsfremgang

- Vi er gået fra 30 → 40 grise pr årssø

Men det har haft en omkostning

- Kvalitet af bentøj har svært ved at følge med.
- Flere søer har dårligere funktion i farestalden
- Højere sø dødelighed
- Flere små grise ved fødsel – udfordringer med dødelighed
- Mere sårbar over for dårlig management, upræcis fodring og dårlig foder kvalitet.

For at udnytte avlspotentialer, og sikre en højtydende sø, skal der optimeres bredt på mange områder, og det starter helt tilbage i polte perioden.

PROGRAM

Jeg vil i dette indlæg fokusere mest på fodringsmæssige tiltag.

Tjekliste

- ✓ Fodring af polte
- ✓ Fodring af drægtige søer
- ✓ Fodring af diegivende søer
- ✓ Foderlade og foderanlæg
- ✓ Er det godt at være so i besætningen?
- ✓ Vi løfter i flok

Afkortet version - de vigtigste tjekpunkter

✓ POLTEFODRING

- **Agenda: At polte ikke er for store ved løbning (140-160 kg) -14-15 mm spæk**
- Udfordring at fodre korrekt i mange besætninger.
- Foderanlæg er ikke lavet til det.
- Tidligere slagtesvinefoder og diegivningsfoder → dyrerene er blevet for store og minimal spæk
- Vi har behov for at reducere protein i poltefoder betydeligt.
- **Ideelt særskilt foder: poltefoder afpasset aldersgrupper**
- **Alternativt:**
 - 30-65 kg Farestaldsblanding
 - 65-110 kg Løbestaldsblanding /Drægtighedsblanding
 - 110-150 kg Drægtighedsblanding

Lad kreativiteten råde, der kan og skal findes en løsning

Jeg har ikke været i en besætning, hvor der ikke kunne laves rimeligt kompromis

✓ FODRING AF DRÆGTIGE SØER

- **Drægtige norm:**

dage	gram ford. Pr Feso	
	protein	lysin
0-116	90	4,0
løbeafd	95	4,5(5,0)

- **Løbeafdelingen er udfordringen mange steder**
 - Diegivningsfoder er OK fra fravænning til få dage efter løbning
 - Diegivningsfoder kan ikke bruges indtil 4-5 uger efter løbning!!
 - Særskilt foderstreng til løbeafdelingen nødvendig. Alternativt drægtighedsfoder

✓ FODRING AF DRÆGTIGE SØER

Foderkurven til drægtige søer - nyeste fra Seges

Rygspæk ved fravænning	Mager <12 mm	Middel 12-14 mm	Fed > 14 mm
FEso pr. dag, dag 0-30	4,5 (+ 3 mm)	3,0 (+ 1,1 mm)	2,5 (+ 0,3 mm)
FEso pr. dag, dag 30-84	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 0 mm)
FEso pr. dag, dag 84-108	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)
Reetableret rygspæk, i alt	~4,5-5 mm	2,5-3 mm	0,5-1 mm

- Man kan godt gå ned på 2,2 Feso dag 30-84 dag.
- Evt. senere op på høj foderstyrke: dag 91 i stedet for dag 84
- Evt. 3,6-3,7 Feso fra dag 91 → faring
- Vådfodring : gerne op til 4 liter vand pr kg tørfoder

✓ FODRING AF DIEGIVENDE SØER

Norm: fortsat 118 gram ford råprotein pr Feso

Godt udgangspunkt:

- ½ byg + ½ hvede
- 3% roepiller (+)hvedeklid (+) fibermix
- 2,1-2,5% fedt
- Additiver efter behov: Syre, bactocell, levucell, EP199, organiske mineraler o.l.
- Toxinbinder sofoder generelt : Mycosorb, Mycofix, X-bond
- Foder tilpasset varrestress – i sommerperioden
- **Fasefodring ?:**
 - Effekt i forsøg meget begrænsede.
 - Min erfaring:
 - Det skal være muligt!
 - Høj fiber og min. 110-112 gram ford. Råprotein i fase 1
 - Fase 1 kun indtil faring.

✓ FODRING AF DIEGIVENDE SØER

Foder tider :

tid	3 fodringer	4 fodringer
1.	7,00	7,00
2.	13,00	11,00
3.	20,00-22,00	15,00
4.		20,00-22,00

- Jeg foretrækker 4 fodringer, hvis det er muligt

Foderkurve :

Dag efter faring	FEso søer	FEso gylte
før faring	3,5-3,0	3
1	3,5 (3,2)	3
7	7,5 (6,5)	6,5(6,0)
14	8,5(8,0)	7,5(7,0)
15-->	9,0-9,75	9-9,5

Vådfoder : op til 3 liter vand pr kg tørfoder

✓ TJEKLISTE – AFKORTET VERSION

✓ Vådfoder hygiejne

- ✓ Gærttest – udtag en vådfoderprøve fra vådfodertanken – efter recirkulering og lige før fodring og lad den stå natten over
- ✓ Er der kraftig luftudvikling skal årsagen findes

✓ TJEKLISTE – AFKORTET VERSION

✓ Hyppigste fejl i lade og foderanlæg

- ✓ Rengøring af blandetank
- ✓ Brugtvandstanke
- ✓ Transportveje og siloer
- ✓ Korngrave
- ✓ Vandtanke

- ✓ Kondensafsugere – poserne skal skiftes !

✓ TJEKLISTE – AFKORTET VERSION

- ✓ **Er der fortsat gær / luftudvikling i vådfoder efter tjek**
 - ✓ Syretilsætning
 - ✓ Ny gærtest
 - ✓ Rengøring af anlæg
 - ✓ Kaustisk soda + varmt vand

SvineVet Årsmøde 2023

✓ **TJEKLISTE – ER DET GODT AT VÆRE SO I STALDANLÆGGET**

- ✓ **Er der god vandforsyning – rent vand?**
- ✓ **Er der plads nok i farebøjlen ?**
 - ✓ Er den spredt helt ud indtil faring
- ✓ **Står soen for længe i farestalden inden faring?**
- ✓ **Er der passende temperatur?**
- ✓ **Er der ro i farestalden ?**
 - ✓ Pas på unødige flytninger af grise

✓ TJEKLISTE – VI LØFTER I FLOK

- ✓ Hvis vi arbejder i fællesskab på at få tjeklisten vinklet af – med alle relevante punkter:
 - Og sundheden er på plads
- ✓ *Så har gjort hvad vi kan, for at få en velfungerende og højtydende so*
- ✓ *Men, avlssystemet har også et ansvar for at fremavle en stærkere so – og det ved de.*